

Saturn - pán osudů

Saturn je planeta, která byla v různých pojetích astrologie považována střídavě za d'ábla i boha, pokušení i osvobození, temnou hrozbu i vrchol našeho snažení. Jeho tématem je skutečně rozpor, protikladnost, rozdvojení. Jako původce rozdvojení je však zároveň cestou k jeho spojení, možností sebepoznání a nalezení vědomého vztahu k našim vlastním hlubinám a k našemu úkolu.

Saturn, vládce Kozoroha a desátého domu horoskopu, předchází setkání s tzv. transsaturnskými planetami, obsahy kolektivního nevědomí. Osho v knize "Cesta bílého oblaku" říká, že člověk musí plně rozvinout své ego, aby se pak měl čeho zbavovat a co položit na obětní oltář věčnosti. Stejnou pravdu sdělují některá východní náboženství, u nichž cestě k osvobození vždy předchází plné odzítí karmy, tedy osudu jedince.

Vědomá osobnost člověka - prožitek, uvědomování a naplňování pocitu „Já“ - roste z rozporu. Teprve tehdy, když zakusíme rozpor v sobě samých, různorodé směřování našich pudů, vyvstává v nás potřeba tyto rozpory nějak spojit, zacílit, kontrolovat. Tato informace k nám obvykle prvně přichází v dětství v podobě výchovy.

Dítě chce vyhovět požadavkům svých rodičů - věří jim, miluje je, v útlém věku jsou jeho jedinou záštitou a příkladem, jak přežít v neznámém, svou nepochopitelností ohrožujícím světě. Zároveň však jeho vnitřní tendence směřují jinam - požadované je často v rozporu s tím, co by malý člověk zrovna chtěl, měl chuť atd. Tímto způsobem se setkáváme s prvním rozporem v sobě samých - vyhovět nebo jít svou cestou? Dítě zcela samozřejmě volí vyhovět a v této volbě je obsažena nejen láska, ale i tušení, že samo ve světě nepřežije.

Tento první popud tedy zdánlivě přichází zvenku a směřuje k vytvoření bezpečných vztahů s okolím, k uspokojení požadavků života, které jsou mnohdy v rozporu s našimi instinkty, k udržení naší pozice a vytvoření pevné, vědomé, sebe ovládající a kontrolující osobnosti. Kdybychom však v sobě neměli tendenci tento archetyp naplnit, nikdy bychom na tyto vnější požadavky nepřistoupili. Saturn symbolizuje tu instanci v nás, která nás k tomuto podrobení vede, která směřuje k cíli a na které je postaveno naše vědomé já.

Aby mohlo vědomé Já udržet svou pozici v psychice člověka, musí být vytrvalým bojovníkem, trvajícím na svém, sebevědomým vůdcem sebe sama, který stejně jako zvládá své vnitřní rozpory, je schopen se uhájit i před vnějšími vlivy. Musí mít pocit sebehodnoty a sebejistoty a ty získává zpočátku uplatněním ve společnosti a dodržováním norem.

Tam, kde máme v horoskopu planetu Saturn se skrývá náš střet se sebou samými pro lepší fungování ve světě i střet se světem pro udržení své jedinečnosti vymezením sebe sama. To se v dětství projevuje spíše střetem se sebou pro vyhovění požadavkům řádu, mravnosti a zrání vycházejícím od rodičů a vychovatelů. V této době se také začíná tvořit naše vlastní svědomí, srovnávání sebe sama s ideálem, který je zpočátku tvořen požadavky vnějšími.

Čínská Kniha proměn ilustruje tuto energii 60. hexagramem Chie **Omezení**, v jehož výroku se praví :

Omezení nese úspěch.

Hořká omezení však nesmějí trvat příliš dlouho.

Tak šlechtný člověk si uvědomuje míru a rozprávi o mravném jednání.

Komentář hexagramu připodobňuje tyto situace ke kloubům článku bambusu, které rozčlenění dlouhý stonek a vytvoří v něm pevnější části, díky nimž rostlina může růst

a udržet se zpříma. K tomu dodává, že i omezení je třeba omezit, neboť přílišná přísnost jen vyzývá ke vzpouře a *člověk získá svobodného ducha jedině tím, že si vymezí svá vlastní omezení a uvědomí svůj cíl*. Nejde tu tedy o povinnost, ale spíš o to, aby i omezení směřující k výkonu byla vždy v souhlasu s přirozeností člověka a nezvrhla se v potlačování, v nichž si jedinec jen dokazuje svou „dokonalost“ vzhledem k přijatému ideálu, ale stává se jednostranným a na této dokonalosti závislým. Tam, kde máme v horoskopu Saturna se tedy skrývá ideál, s nímž se poměřujeme. Čas od času, s postupujícími zkušenostmi a věkem, je třeba změnit a prověřit i tento ideál. Při disonantních transitech Saturna na nás tedy život požaduje, abychom podrobili pochybnostem a srovnali se současností také tuto instanci. Aniž si to však často uvědomujeme, tento ideál prožíváme i v dospělém věku jako ujištění o světě, pocit bezpečí a váže se k němu i pocit, že máme ve světě své místo. Proto tyto události vnímáme velice úzkostlivě jako zhroucení dosavadních hodnot a ohrožení nás samých.

Tam, kde máme v horoskopu Saturna tedy potkáváme své překážky, krize, pomezí, na němž se rodí naše konflikty, které nás však v podobě „věčného ostnu v těle“ vedou ke zrání a k vytvoření celistvé osobnosti.

Saturnské superego má vždy sklon k přísnému hodnocení, soudu i k obavám, které se pod přísným pohledem rodí. Můžeme jej tedy potkat v podobě sebejistého soudce i nejistého obžalovaného, který se tomuto soudci v sobě neustále brání a vysvětluje. U lidí, u nichž je tato instance navenek patrná v podobě soudce, většinou po dlouhém hledání nalézáme i vnitřního obžalovaného, který se chvěje, že bude přistižen při hříšném činu, jímž je často jen prosté lidství člověka.

Neštěstím tohoto archetypu bývá právě ona vytrvalost a neměnnost, kterou ego potřebuje k tomu, aby se vynořilo z nevědomí, udrželo a utvářelo svou pozici. Svět a čas se mění, člověk také a s jinými požadavky života by se měla měnit a rozšiřovat i jeho představa o sobě samém. Saturnská část osobnosti se však každé proměně brání. Vědomí, ze všech stran obklopené nevědomím, je vždy nejisté a ostražitě. Má tendenci potlačit vše nové a „nenechat se rušit“. Proto zřejmě musí být vždy změny orientace vědomí provázeny krizemi, které si změnu vynutí.

Vědomí disponuje obrovskou silou, kterou odebírá světu instinktů. Díky této síle má možnost přicházející vždy znovu potlačit či odehnat (a bude se o to snažit ať už formou přímého boje či intrikánstvím v podobě banalizace a diskreditace nového). Takovým jednáním se však osobnost udržuje v omezeném stavu, který už často neodpovídá věku nebo životní situaci jedince. V takovém případě se člověk stává strnulým, závislým na své moci ve světě, despotickým, chladným a sobeckým. Většinou ani sám sobě nepřipouští, že někde v něm se shromažďují pochybnosti, ale nevědomě na tyto pochybnosti silně reaguje. Z člověka se pak stává jedinec, který musí za každou cenu prosazovat svůj názor, neboť nesouhlas okolí v něm vyvolává vlastní pochyby a s tím obavu z rozpadu. Negativními rysy Saturna tedy jsou strnulost, jednostranná orientace na vnější svět, potřeba moci, despotie a pod předstíraným sebevědomím skrývaná úzkost.

Jelikož působení této planety prochází během našeho života podstatnými změnami a Saturn bývá označován pánem našeho osudu, ukážeme si nyní cyklus jeho průchodu horoskopem a zastavíme se v bodech, kde vytváří nesouhlasné aspekty se sebou samým – tedy žádá si proměnu sebe sama.

Cykly Saturna

V prvních letech života se saturnská část osobnosti tvoří mezi dítětem a jeho rodiči tak, jak jsme o tom hovořili v předešlé kapitole.

Před osmým rokem života, kdy Saturn přichází do kvadratury se sebou samým, dochází k prvnímu osvobození od úplné závislosti na požadavcích vnějších a ego malého člověka začíná hledat svou cestu. Tento pohyb v psyché bývá často provázen také otázkou po smrti a smrtelnosti člověka, zájmem o širší souvislosti světa, snahou rozšířit své rozlišovací možnosti o další informace, z nichž by si dítě vytvářelo vlastní pojetí svědomí a řádu světa. Ne náhodou do tohoto období mnoho společností situovalo také nástup dětí do školy. Malý člověk prožívá své první setkání s odpovědností.

Kolem čtrnáctého roku života se Saturn dostává do aspektu opozice (180°) se svým postavením v horoskopu zrození. V tomto období dochází obvykle ke střetům mezi rodiči a dětmi, dítě chce prosazovat svůj názor proti názoru vychovatelů. Tento konflikt je také obrazem konfliktu vnitřního - mladý člověk opouští slepou víru v již vytvořené pravdy a směřuje k nalezení vlastního postoje a odpovědnosti za něj. V tomto věku si mladý člověk poprvé uvědomuje svou odpovědnost, s ní ale také samotu, v níž před touto odpovědností stojí (často znásobenou hluchou odmítavostí rodičů, na které toto období klade často první požadavek, aby se svého ega, přesvědčení o sobě a své pravdě, své pozice vševědoucích a všemocných, začali vzdávat). Proto mladí lidé v tomto období života obzvláště silně potřebují vztahy se svými vrstevníky – zpochybnit názorový svět rodičů a vydat se vlastní cestou by nezládl v samotě ani člověk dospělý.

Po dalších sedmi letech, po jedenadvacátém roce života, Saturn dospěje do další kvadratury se sebou samým. Dřív byl tento věk pokládán za hranici dospělosti a člověk v něm obvykle vstupuje do období skutečné odpovědnosti za sebe sama. Z nashromážděných zkušeností je již vystavena instance, která srovnáváním s vytvořeným ideálem kontroluje a ovládá vnitřní i vnější svět. Člověk chce být viděn a chce vidět sám sebe jako představitele svého ideálu. Tam, kde se svým jednáním nebo vnitřním cítěním od něj odchyluje, používá sílu potlačujících mechanismů k tomu, aby svůj ideální obraz udržel. V tomto věku je rodič se dospělý obvykle plný plánů co chce vykonat, má představu o tom, v jaké oblasti chce dosáhnout největších výkonů a je hodně orientován na budoucnost. Opouští své rodiče a vydává se na samostatnou cestu.

Posledních sedm let prvního Saturnského cyklu, do zhruba třiceti let věku, je naplněno snahou dosáhnout tohoto ideálu, co nejlepší pozice ve společnosti a člověk obvykle přibírá do svého života první závazky - chce svou odpovědnost naplnit.

Saturn nám vždy připravuje spíše nepříjemné zkušenosti, zklamání či konflikty, skrz které rosteme, zocelujeme se a vytváříme svou osobnost. Během prvního cyklu jeho běhu jsme schopni tato zklamání obvykle nést, bráníme se proti vnějším nepříznivým vlivům a rychle se smiřujeme s přicházejícími třeba i nepříjemnými zážitky, jsme pružní a ochotní ke změně - ego ještě není dotvořeno a nemá tak silnou tendenci k rigidním postojům.

Když Saturn dojde zpět na své postavení v horoskopu zrození, kolem třicátého roku, bývá člověk obvykle konfrontován s rozporem, který je v energii této planety skrytý. Se začátkem nového třicetiletého cyklu by mělo dojít k první revizi našich postojů a ideálů. Vzhledem k tomu, že k této revizi patří nejprve její zpochybnění, začíná obvykle déletrvající období krizí, nejistot a nepříjemných zážitků, které nás k tomuto zpochybnění nutí.

Život překročil svou třetinu a síla, do té doby věnovaná načerpávání zkušeností, na nás poprvé požaduje, abychom tyto zkušenosti zhodnotili, prozkoumali a projevíli

svůj skutečně nezávislý názor a smysl pro odpovědnost. Nastolí tedy situaci, která vyžaduje sebezapření a pochybnost o vystavěném ideálu.

V této chvíli se ukazuje, že odpovědnost se nevztahuje jen k nám samým a k našemu co nejlepšímu výkonu, ale že jsme odpovědni také něčemu většímu, co na nás může požadovat něco, co jsme do té doby spíš odsuzovali nebo od sebe odháněli. Tam, kde jsme doposud vystačili s často povrchními, naučenými, většinou obecně uznávanými morálními hodnotami, jsme postaveni před situaci, která vyžaduje, abychom se obrátili dovnitř a pátrali po svém vlastním postoji. C.G. Jung nazval tuto situaci „kolizí povinností“.

Tento „nečekaný“ obrat vyplývá z toho, že tvorba našeho vědomí a jeho ideálu vychází z nás samých. Náš vědomý kontrolor je vždy nejvíc zaměřen proti tomu, co je v nás nejkonfliktnější (a tím také nejsilnější), co jej nejvíc ohrožuje zevnitř nás samých. Tam, kde usměřňujeme či vyhýbáme se jiným, často na nich spatřujeme to, co bychom rádi vyloučili v sobě, co nevědomě pociťujeme jako ohrožení naší „dokonalé formy“, našeho vybudovaného „Já“. Pod tímto vybudovaným svatostánkem se léta vrší potlačené obsahy a vytváří tzv. stínovou osobnost. Tato osobnost není vytvořena jen z našich nižších či zavrženíhodných pudů, ale ze všeho, co jsme vyloučili při své honbě za co nejdokonalejší podobou nás samých. Vědomí a ego vždy zachází s tím, co je pro něj „nejlepší“ a v osobním nevědomí se kumulují ty vlastnosti, které jsme vyloučili z hlediska nepřijatelnosti, rušivosti a náročnosti. Považujeme-li za naši velikou schopnost společenskost a obrácení k vnějšímu světu, chybí nám samota a introverze a v našem nevědomí se bude shromažďovat touha po těchto vlastnostech. Jsme-li ochotní, poddajní a obětaví, ve vytvořeném komplexu se bude shromažďovat naše touha po prosazení a po službě jiných lidí pro nás. Tyto odsunuté vlastnosti v nás nakonec vytvoří alternativního jedince, který žádá svá práva.

Kolem třicátého roku obvykle potkáme něco, co přivede do našeho vědomí celý konflikt a tento druhý jedinec se začne hlásit s větší intenzitou. Ať už se neodbytně hlásí uvnitř nás, anebo se jeho požadavky začnou prosazovat z našeho okolí, žádá nás, abychom se s ním vypořádali a začali tohoto němého průvodce naší životní pouti vědomě formovat a užívat.

Tímto obdobím a jeho projitím také vstupujeme do nového cyklu svého života, který, dopadne-li vše dobře, vede jedince k poznání sebe sama, k postupnému osvobození se od přejatých podob a názorů a ke snaze po poznání, propojení a vyjádření své celistvosti.

Tehdy již jedinec spěje k tomu, že ve svém konání nepodléhá tolik okolí, ale zároveň s tím, jak rozpoznává své specifické vlastnosti a názory, se víc upíná k něčemu, co jeho původní představy překračuje a co nalézá v sobě samém. Toto období je naplněno úžasem z neznámých hlubin osobnosti, uvědomováním si plochosti předchozího (které občas vede ke zbytečně resolutnímu odmítání minulosti) a posléze k tušení, že plochost předešlá může být i plochostí dnešní - k pokoře před neznámým a zpochybnění vlastní všemocnosti.

Po druhém projití Saturna místem natálního horoskopu, tedy zhruba v šedesáti letech, začíná třetí cyklus života - postupná příprava na smrt, kdy člověk již opouští své místo ve světě, přenechává je jiným, což dělá zároveň s tím, jak více proniká do souvislostí minulosti a budoucnosti, běhu lidstva a cítí propojení sebe sama s dějinami. Přinesl-li člověk světu to, co bylo v jeho silách a v jeho moci, odchází a cítí, že splnil svůj úkol. Vrací se tam, odkud přišel.

Každý z těchto přechodů je vždy poznamenán většími či menšími krizemi, jejichž působením se člověk přeorientovává na jiný způsob cítění, myšlení a vnímání světa.

Tam, kde zůstává něco nedořešeno, obvykle je tento přechod velice komplikovaný a jedinec zůstává vězet v předcházejícím období a znovu a znovu se vrací. Tyto zbytky pak často přecházejí z jednoho cyklu do druhého a člověk se vlivem vnitřního neklidu stává čím dál závislejší na moci nad světem okolo, stává se rigidnějším a neschopným stačit životním požadavkům.

Vzhledem k tomu, že Saturn je planeta, která provází náš osud a často jej vytváří, chci mu věnovat zvýšenou pozornost a v další kapitole se zmíním o tom, jak se tato planeta chová v jednotlivých znameních a domech.

Saturn ve znameních a domech

V každém znamení či domě se Saturn chová jako opatrný stařec plný pochybností, přísný soudce a kontrolor, vážný kritik, který dbá na dokonalost ve zmíněné oblasti. Na tuto sílu lidé reagují jinak, obvykle podobně jako reagujeme v dětství na výchovné impulsy rodičů. Někdo se snaží vzorně plnit požadavky této přísné instance Nadjá, často se však dostane do potíží, neboť saturnské požadavky se zvyšují stejnou rychlostí, jako je tito lidé plní. Jiní se snaží tomuto bdělému oku uniknout a předstírat, že jej nevidí, poznáme však na nich, že s ním neustále bojují a mnoho jejich činů je poznamenáno neutuchající vzpourou proti tomuto soudci.

Tak v každém znamení Saturn může nabrat dvě polohy - v prvním případě říkáme, že Saturnův pohled vytváří v dotyčném zábrany, v druhém případě nazýváme dokazování volnosti kompenzací. Tyto reakce se v naší psychice odehrávají obvykle zcela mechanicky, většinou o nich ani nevíme a přítomnost Saturnova pohledu ani nevnímáme. Je v nás zakotven jako "obecná norma". Teprve časem a zkušeností můžeme zjistit, že to, co jsme považovali za samozřejmé obecné normy či zákony života, zdaleka není tak obecné a objevujeme šokující zkušenost, že jiní mají normy třeba jiné.

Saturn se v dnešní době tolik orientované na výkon stává velmi důležitou a problematickou silou, neboť mnoho lidí stížených úzkostí z přehnaného spěchu a nejistoty našeho způsobu existence, podléhá jeho transitům a postupně buduje velice neurotickou existenci.

Saturn není ďábel ani zlý duch, dokáže být velmi dobrým a laskavým rádcem, obezřetným, zodpovědným a moudrým vůdcem, ale nesmíme podlehnout jeho tendenci k úzkosti. V prostředí nejistoty a nedostatku sebevědomí dokáže jeho obezřetnost přerůst ve strnulost a neschopnost činu, výkonnost v masochistické vyhledávání situací, které je třeba "zvládnout" či "vydržet" a sebekontrola v sebetrýznění.

Když dokážeme zvládnout jeho nátlaky, vymezit Saturnu jeho prostor a užívat jej rozumně tam, kde je ho třeba, ukazuje nám tato planeta v jakém oboru máme hlubokou schopnost výdrže, nejlepší schopnost se soustředit a výsostné možnosti dosáhnout opravdu vynikajících výsledků.

Saturn v 1.domě je analogický Saturnu ve znamení Berana.

Saturn je vždy blokujícím, zpomalujícím elementem, takže operuje-li v doméně beranského ohně, je tato oblast konání postižena přísným dohledem a nejistotou. Majitel takového horoskopu bude mít pravděpodobně určité potíže s novými začátky. Všude, kam přijde, bude mít pocit, že všichni na něj zkoumavě hledí, bude mít dojem, že je neustále sledován, že když chce něco začít, musí se na to předem dlouze a důkladně připravit.

Neustálou nejistotou a omezením bude pravděpodobně postižena také schopnost čerpat a využívat základní instinktivní energii. Tento člověk bude pravděpodobně velmi nejistý tam, kde je třeba rychlého spontánního rozhodování. Nenechme se mýlit, dotyčný člověk nám bude dlouze, případně i učeně vysvětlovat, proč takové rozhodnutí nemůže učinit, proč je

třeba podobné věci dobře zvážit atd. Základní potíží však bývá, že pod přívalem opatrné bdělosti neslyší své vlastní instinkty a není se tedy schopen odhodlat k činu.

Někdy tento aspekt může způsobit i nedostatek sebejistoty, problémy při sportovních výkonech nebo v sexuální oblasti (to by však musel být saturnský prvek v horoskopu hodně zdůrazněný či spojený s dalšími planetami např. Marsem či Venuší).

Všechny tyto potíže mohou být způsobeny jak zábrany tak tím, že si dotyčný klade v postižené oblasti tak vysokou laťku, se kterou se nevědomky srovnává, že své možnosti předem vzdává.

Další oblast postižená saturnskou přítomností v prvním domě bude schopnost prosazení. Dotyčný člověk bude mít pocity viny vždy, když dojde k situaci, v níž by měl vystupovat sám za sebe. Tyto pocity mohou být orientovány buď k samotnému aktu (tedy pocity, že sebeprosazení je "sobecké", "egocentrické" atd.) nebo naopak bude vždy nedostačující (takový člověk bude jednat tak, jakoby vždy za ním stál nějaký "rodič", který mu říká: "ale takhle to přeci nemůžeš dělat...", tohle ti neuvěří.."atd.)

Člověk, který tuto konstelaci kompenzuje, se obzvlášť vrhá do všech zmíněných aktivit. Musí být králem sexu, ve sportovních výkonech pro něj není nic dost dobré, všude, kam přijde, je ho plno. PO dlouhodobější zkušenosti však zjistíme, že nemá nikdy dost a jeho potřeba dokazovat na co všechno má síly a schopnosti, tyranizuje jeho samého a omezuje všechny okolo. Přiznat si, že na něco nemá sílu, je pro tohoto člověka téměř nemožné.

Pro tyto lidi je nutné, aby se naučili si stanovit reálné cíle, nesnažili se svou spontánnost popohnat vůlí, ale dokázali v klidu počkat, až se jejich názor z hloubi duše vynoří. Mají hlubokou vytrvalost a dokáží věci skutečně promyslet, jsou ohromnými a pečlivými pracovníky, milými lidmi s hlubokým smyslem pro zodpovědnost. Musí se však naučit občas přenechat odpovědnost i někomu jinému a uznat jeho přínos. Jsou často tak posedlí obavou, že nikdo věci nevyřeší tak, jako oni, že nikomu nedovolí, aby se o to pokusil.

Saturn v Býku a ve druhém domě

V této oblasti se saturnský soudce soustřeďuje na otázky majetku, jistoty a zabezpečení. Pokud bude soudcem odmítavým, dotyčný člověk bude propadat pocitům viny vždy, když se bude jednat o tyto otázky. V takovém případě je pravděpodobné, že si vybere špatně placené zaměstnání, vzniknou potíže ve všech oblastech, které se týkají této sféry. Přitom lidé se Saturnem ve druhém domě mají obzvlášť silný pocit, že jejich majetkové poměry udávají jejich cenu ve společnosti a cítí odpovědnost v této oblasti obzvlášť palčivě. Díky tomu, že jejich vnitřní pocit hodnoty je Saturnským soudcem narušen, snaží se tuto ránu zacelit hmotnými statky. Často však nejsou úspěšní, musí těžce pracovat a jejich majetkové poměry jim vždy znovu připadají nedostatečné i kdyby dosáhly skutečně vynikajících výsledků. Proto u těchto lidí občas potkáváme chamtivost, která je však způsobena jejich narušeným sebevědomím.

Lidé, kteří tento aspekt kompenzují, mají hluboko v duši ukrytou neustálou obavu z nedostatečného hmotného zabezpečení. Obvykle netrpí nedostatkem, ale přesto musejí své majetkové poměry neustále kontrolovat, často jsou lakotní a v peněžních záležitostech až příliš opatrní. Bývají nešťastnými partnery do obchodu, neboť jim nic není dostatečně jisté, neumějí věci reálně spočítat. Obchod, do kterého se pustí, musí slibovat zcela nereálné zisky, a tak i přes svou opatrnost často nalétnou podvodu.

Pro tyto lidi je nutné, aby si ujasnili, co vlastně potřebují, měli přehled o možnostech na finančním trhu a vždy rozumně kontrolovali svá očekávání v řečené oblasti. Když se jim tohle povede, bývají velice výkonnými ekonomy, schopnými, přesnými pracovníky a úspěšnými obchodníky.

Saturn ve třetím domě a v Blížencích

V doméně komunikace a vztahů Saturn omezuje tuto sféru. Tento symbol se objevuje v horoskopech lidí, kteří považují míru vzdělání a znalostí za hlavní kritérium své hodnoty. Tam, kde Saturn působí jako znemožňující a ztěžující element je komunikace zatěžkána nějakým handicapem. Takový člověk špatně hledá slova, má neustálý pocit nedokonalosti svého vyjádření a vzdělání, každá formulace mu připadá nepřesná. Formuluje velice nejistě, což se může vyvinout až v somatické příznaky (např. koktavost).

Dalším podstatným znakem Blíženců je volný pohyb. Lidé, kteří mají v této doméně Saturna tedy mají jen velice nejistý a podezřívavý vztah k poznávání a k pohybu. Je pravděpodobné, že v jejich dětství nalezneme obraz příliš starostlivých rodičů, kteří na každý pokus svého potomka o osamostatnění či zvědavost reagovali hrůzou a výčtem možných nebezpečí. Takový člověk pak každý krok do neznáma považuje za nepřiměřeně riskantní i v dospělosti. Porušená schopnost komunikace může souviset také se samotou v obdobích, v nichž se dítě komunikaci učí. Tito lidé si tedy často z dětství přinášejí vzpomínku na osamělost a nekomunikativnost v rodině, kde je nikdo neposlouchal.

Reagují-li tito lidé na Nadjá kompenzací, považují slovní vyjádření za jedinou správnou hodnotu. Řeší svůj pocit nedostatečnosti ve slovních vyjádřeních neustálým proudem slov, zdokonalováním v této oblasti, za jedinou opravdovou hodnotu považují vzdělání. Jejich hlavním znakem je přesné, logické myšlení, široké vzdělání ve všech oborech, často se však vyznačují také pýchou v této oblasti. Chytrý člověk bez encyklopedických znalostí pro ně není partnerem.

Tito lidé se většinou obklopují společnostmi, která má podobný hodnotící systém, takže vytvářejí prostředí, v němž se rozhovory podobají spíš zkoušce z dat a faktů. Jen velmi těžce však snášejí, když je někdo přistihne u neznalosti.

Tito lidé by si měli uvědomit, že ne všechno na světě se měří vzděláním, měli by se věnovat hlavně tomu, jak informace propojovat a sdílet s druhými.

Naopak lidé, kteří trpí zábrany v této oblasti se často díky svým pocitům nedostatečnosti společnosti vyhýbají, místo aby získávali víc zkušeností v této sféře, uchylují se do samoty, která jim jejich handicap nepřipomíná. Tito lidé by si měli najít příležitost jak se v této oblasti tak důležité lidské domluvy cvičit a najít lidi, kteří je za jejich nejistotu nebudou odsuzovat, ale pomohou jim jejich nedostatky překonat.

Saturn ve znamení Raka nebo ve čtvrtém domě

Znamení raka a čtvrtý dům ovládají naše citové zakořenění, naše nejhlubší spojení se zemí a s minulostí, základnu, odkud vycházíme do světa. Je-li tato oblast porušena Saturnem, dítě vyrůstá v tísnivém, chladném prostředí. Pocity viny za vlastní existenci, které čerpá z tohoto prostředí, jej pak pronásledují i v dospělosti. Tito lidé trpí hlubokým pocitem vlastní nepatřičnosti všude, nejvíc ve vlastním domově. Zoufale potřebují ujištění, že nikomu nevadí, že je lidé rádi vidí, ale sami tomuto ujištění brání. To může probíhat jednak neustálým dokazováním, že nic nepotřebují (tedy pocitem viny za to, že by třeba mohli něco potřebovat) nebo dávají nevědomky najevo, že jakékoliv ujištění je předem marné. Přitom však okolí má neustálý oprávněný pocit, že mu nedůvěřují.

Tito lidé nikdy nepřijmou skutečný pocit bezpečí ze svého okolí. To jim může pomoci v jejich snaze nalézt platnost a pocit jistoty v sobě samých, nikdy jim ho však zvnějšku nedodá.

Saturn v těchto lidech vytváří pocit, že bezpečí závisí na jejich citových vztazích s okolím, ale zároveň tyto vztahy vždy hodnotí jako nedostatečné. To se může v různých obdobích života projevit jako výčitky blízkému okolí i výčitky sobě samým, že pro toto okolí málo dělají. Jedinou cestou těchto lidí k jejich skutečnému zakořenění je nalezení bezpečí ve vlastním nitru.

Navenek tito lidé působí často jako chladní "sebevědomí" jedinci, avšak v jejich nitru se odehrává boj (jehož si sami často ani nejsou vědomi). Každá výčitka zde padá na úrodnou půdu ("Ano, oni mají pravdu, jsem nedostatečný, špatný, vinný a musím dělat víc pro ..."). Takový přístup však nepřispívá ke štěstí, nýbrž tito lidé jím terorizují sebe i druhé. V některých případech reagují na sebemenší kritiku prudkým výbuchem, který svědčí o jejich vnitřní nejistotě ("...zase jsem...." "pro tebe nikdy nic neudělám dobře..." "tobě nic nestačí..."). Pro tyto lidi je důležité, aby si uvědomili, že citové hodnoty zdaleka nemusí být spjaté s dokonalostí, že člověk není milován a přijímán jen "za něco" a naučí se přijímat lidi a být přijímáni i ve svých nedostatcích.

Saturn ve Lvu a v pátém domě

V pátém domě a ve znamení Lva kritický pohled kontrolora zasahuje střed naší osobnosti, tvůrčí schopnosti, radostné užívání sebe sama a radostí života. Lidé, kteří mají v horoskopu zrození Saturna v této oblasti přistupují k vlastním aktivitám jen velmi váhavě, tvorbu pocítují vždy jako velmi riskantní podnik nebo naopak jako jediný možný způsob zhodnocení sebe sama.

V jejich dětství nalezneme obvykle působení rodičů, kteří chování svých dětí neustále mentorovali, srovnávali s obecnými hodnotami a každý pokus o svobodné vyjádření jim připadal "nenormální" či "nebezpečný". V některých případech se setkáváme s opačným pojetím, v němž rodiče každý čin svého dítěte předváděli světu ("Podívejte se, co nakreslil..." "No, není geniální..." "To by člověk neřekl..."). V těchto případech Saturn nevyvolává pocit provinění, ale tendenci "musím být nejgeniálnější, nejlepší a nejoriginálnější", která také ruší spontaneitu tvůrčího přístupu.

Tito lidé obvykle cítí jako provinění, když by měli mít osobité zájmy, koníčky či dělat věci jen pro vlastní potěšení. Stejně pocity na ně doléhají v otázkách sexu a milostných prožitků. Saturn v ohnivých znameních postihuje náš vnitřní pocit smyslu, chuti, motivace. Tito lidé tedy jednají jen protože "se to má" či "musí", jejich motivem není chuť k činu, ale okolím zdůrazněná "správnost" jejich počínání. Obvykle mají strach z každého svého výtvaru, považují jej za "nedostatečný", jen málokdy je potkáte v místech, kde lidé experimentují, dělají věci "jen tak" nebo "pro radost". Každý jejich čin musí vyjadřovat "něco víc", musí být "obecnou pravdou" a toto hodnocení často vztahují na celou svou osobnost. Jen velmi těžce hledají co vlastně pro sebe chtějí, co by je bavilo, neboť jsou přesvědčeni, že to musí vycházet z vnějších podnětů.

Zřejmě z tohoto důvodu potkáváme lidi s tímto aspektem v horoskopu také mezi profesionálními umělci. Jejich sebevyjádření, tvorba z vnitřních podnětů se zde dostává do polohy profese a povinnosti. I oni však často svou tvorbu podřizují víc poptávce publika než osobním potřebám, chutím a vyjádření.

Jak už jsem se zmínila, tento aspekt často zasahuje také milostnou sféru majitele horoskopu. Potíže v této oblasti se mohou projevat jak ve výběru partnerů či partnerek, tak v osobním přístupu k milostným záležitostem. Stud a pocit nepřijatelnosti sebe sama tak vytváří buď špatné milovnice plnící pouze přání druhého, kteří se do milostného vztahu bojí přinést něco ze sebe nebo naopak lidi, kteří své milostné avantýry vykazují světu jako svou hodnotu, ale vnitřně je obvykle neprožívají.

Tito lidé by se měli naučit dělat věci s chutí, pochopit, že radost není vina či podezřelé prospěchářství, ale hezká součást života. Naučí-li se vést dialog se svým soudcem, jejich vyjádření bude vyvěrat z hlubin jejich duše a může přinést skutečně i obecně zajímavé výtvary ducha.

Saturn v šestém domě a ve znamení Panny

V zemských znameních se Saturn cítí obzvlášť na svém místě. Lidé s tímto postavením mohou tedy bez potíží čerpat kladné vlastnosti této planety jako je vytrvalost, soustředěnost, smysl pro řád a organizaci. I tady však dokáže být Saturn tvrdým terorizujícím vládcem. Jelikož šestý dům se často týká zdraví, mohou se u těchto lidí objevovat omezení daná zdravotním stavem. Je pravděpodobné, že v jejich dětství hrála důležitou úlohu nemoc, ať už jejich nebo jejich blízkých anebo někdo z rodičů trpěl přehnaným strachem v této oblasti. Díky tomu pak tito lidé věnují celý život tomuto fenoménu zvýšenou pozornost. Saturn v doméně Panny je přísným soudcem především v otázkách řádu a každodenního života. Lidé s tímto aspektem mnohdy jen s velikými obtížemi zvládají denní starosti, úklid, platby atd. Při plnění každodenních povinností se vždy cítí nejistí, nedostateční, zavalení jednotlivostmi, které musí neustále uspořádávat. Z této nejistoty a neustálého uspořádávání se časem může vyvinout obsese, stejně jako z péče o zdraví své nebo svých potomků. Saturn v tomto postavení jako by v jejich mozku neustále kladl otázky: " Už jsi zaplatil... Jsi si tím jistý? ... Teď je sice hezky, ale co když se odpoledne ochladí?... Měl by sis vzít svačinu i když jedeš jen na hodinu... Dnes přijede návštěva, přece nechceš, aby přišla do nepořádku...). Pro tyto lidi není každodennost radostí ani nutným zabezpečením, ale neustále hrozící povinností, které nikdy nemohou dostat a život často nebezpečným místem, v němž je třeba neustále bojovat o holé přežití. Tento pocit tito lidé často projektují i na ostatní, takže je neustále mentorují a uspořádávají. Často se u nich také vyvine potřeba rituálů, které je mají bránit proti pocitu narůstajícího chaosu. Přitom trocha uvolnění a schopnosti "nechat věci být" je pro tyto lidi často léčivá. Méně úzkostlivé dodržování zdravotních doporučení by jim mnohdy v jejich problémech poskytlo úlevu. Tito lidé stojí před úkolem rozpoznat, že život se neskládá jen z pečlivého udržování a opečovávání, ale také ze schopnosti riskovat, těšit se a třeba i z rozumné míry lenosti, která přijde jako hezký zážitek uspokojení z dokonání díla.

Saturn v sedmém domě a ve Vahách

Když se saturnský korektor usadí v oblasti mezilidských vztahů, je řešení problémů často velmi zdlouhavé a složité. Lidé s tímto aspektem se jakoby zázrakem pravidelně setkávají s těmi, kdo jejich problémy ztělesní a na které je možné saturnské vlastnosti projektovat. Tito lidé si vybírají partnery, kteří budí dojem, že jim poskytnou jistotu, stabilitu a prosperitu nebo takové, kteří to očekávají od nich. Častá bývá v těchto případech volba staršího partnera. To je zřejmě dané tím, že v této oblasti sami sobě nedůvěřují (chtějí zůstat stále dětmi, za které rozhoduje zodpovědný rodič) jednak tím, že jejich pojetí vztahů je na tuto oblast zúžené. Je pravděpodobné, že jejich nedůvěra ke vztahům byla zaseta už někdy v dětství, kdy je jejich rodiče dlouho udržovali ve svém područí a neuměli s nimi navázat rovnoprávný vztah nebo vztah jejich rodičů nesl tytéž vlastnosti. Jiní mají za sebou nějaké zklamání v této oblasti a z tohoto pocitu vycházejí.

Jejich představa partnerského vztahu bývá nerovná, často si vybírají své blízké podle klíče, že "jeden vede a druhý poslouchá", mnozí se užším vztahům nevědomky předem brání nebo je alespoň odsouvají.

Tito lidé tedy v oblasti partnerských vztahů trvají na zavedeném tradičním modelu, málokdy jsou schopni být v této oblasti tvůrčí, neboť je ovládá úzkost, která provází každé vystoupení ze zajetých kolejí. Situace, v nichž je třeba z těchto kolejí vystoupit však pro ně skýtají vždy velikou možnost uvolnit úzkost.

Saturn v osmém domě a ve znamení Štíra

Ve štírovském prostředí Saturn často vytváří obavy v oblasti blízkých vztahů a sexuality. Lidé s touto konstelací se jen velmi těžko uvolní v přítomnosti jiných. Mají neustálý pocit, že

někdo ohrožuje jejich Já, že druzí lidé je chtějí pohltnout či ovládnout. Díky tomuto strachu se pokoušejí mít své city neustále pod kontrolou. Jejich vztahy pak často nabývají podobu boje o moc, neustálé obrany svého já. Je pravděpodobné, že i v dětství se potkali s rodičem, který jim nedůvěřoval a snažil se být přítomen v každém jejich konání a rozhodování. Tito lidé podléhají pocitu, že se jim neustále někdo snaží něco diktovat a často si skutečně vyberou partnera, který toto podezření naplňuje. Zoufale touží, aby měli někoho, kdo jim bude nablízku, ale kdykoliv se někdo přiblíží, brání se v hrůze, že nebudou moc být sami sebou. Tímto způsobem však sami sobě unikají, neboť jejich touha je zavádí na všemožná scestí. Pro tyto lidi dvojnásob platí, že co nás děsí, to nás i fascinuje. Vždy znovu neomylně vyhledají partnery, s nimiž se jejich život podobá boji a nechají se od nich hluboce zranit. Tato zranění je však přivádějí k tomu, co je pro ně důležité - k touze po lidských citech, oddanosti a splynutí. Když pak nakonec u jednoho partnera vydrží a překonají krizi, většinou teprve poznají, že ne každý je chce znásilnit a zničit.

Tento aspekt se často projevují také v nesrovnalostech v otázkách peněžních, kdy dva lidé si v peněžních částkách vybírají to, co nedokáží odžít v citových hodnotách.

Další fenomén, s nímž se často setkáváme u lidí se Saturnem v doméně Štíra je zbytnělý strach ze smrti. Pro tyto lidi je nanejvýš důležité, aby svůj strach pochopili, smířili se s pomíjivostí lidského bytí a pak mohou na této cestě velmi dobře pomáhat i jiným. Jejich Saturn se stane dobrým rádcem a učitelem v oblastech, které jedinečnost přesahují.

Saturn v devátém domě a ve znamení Střelce

V mytologii byl Jupiter Saturnův syn, který jej přelstil a vysvobodil své sourozence ze Saturnova vězení. Mezi těmito dvěma principy zuří lítý boj. A tak ten, kdo má Saturna v tomto postavení se obvykle dlouho neodváží ani pomyslet, že by mohl své superego překročit nebo neposlechnout. To se může projevovat dvěma způsoby. Jedni, kteří Saturna prožívají v podobě zábran, se obávají jakéhokoliv vybočení z daných pravidel. Jejich život je obvykle přísně stanovený, utilitární a jasně předem daný. Tito lidé nikdy nevyhledávají nic nového nebo originálního, jejich Saturn je drží v přesvědčení, že život stojí na přísných pravidlech. Kdykoliv se tito lidé dostanou do situace, kdy z nich vybočí, obvykle zkrachují nebo trpí výčitkami svědomí, které jim nedovolí věc dovést do konce. Často mezi nimi nalezneme lidi, kteří pocházejí z ortodoxních náboženských nebo tradičně zaměřených rodin.

V opačném případě, kdy lidé Saturna v tomto postavení kompenzují, najdeme je obvykle tam, kde se jedná o kulturní, náboženské či umělecké hodnoty. Jejich superego jim nakazuje, aby se zabývali touto problematikou, i u nich však nalézáme tendenci k přijímání starých teorií, pociťují své kulturní zájmy jako povinnost či nutnost, málokdy jako radost. Často jsou v této oblasti kritiky přesvědčenými o své jediné pravdě a můžeme u nich pozorovat, že kulturu spíš promýšlejí než prožívají. Málokdy je zastihneme jen tak zvažovat možné, vždy směřují k uzemnění a podpoření již daného.

I tito lidé však mohou krok za krokem přesáhnout svého přísného Boha a zjistit, že život jim byl dán nikoliv vnucen a že ho mohou užívat. Pak se z nich skutečně mohou stát originální myslitelé, kteří nikoliv úzkostlivě střeží, ale svobodně objevují zákony života.

Saturn v desátém domě a ve znamení Kozoroha

Tady je Saturn ve svém prostředí a tudíž je jeho moc obzvlášť silná. Lidé, kteří mají Saturna v tomto postavení, jsou velmi citliví na to, jak je vidí druzí. Je pro ně velmi důležité, aby je druzí vnímali jako silné, soběstačné jedince. Tohoto image většinou dosahují usilovnou prací a často jen velmi těžce snášejí, že jiní lidé nepovažují takový život pro sebe za nejlepší. Vždy mají tendenci být v souhlasu s obecnými normami a vybočení z těchto norem raději hned odsoudí. Jejich sebejistota je velmi závislá na názoru okolí, proto jen neradi dělají něco, co by

společnost nepřijala. Jen velmi sporadicky je potkáme tam, kde se tvoří něco nového. Bývají platní spíš v uchovávaní starých norem.

Tito lidé mají silnou potřebu vládnout druhým či objevit se na uznávaném postu. Jsou velmi zodpovědní, pracovití a stabilní, ale časem mohou nepříjemně propadat nevědomé závisti těm, kteří si dovolili dané normy změnit nebo jim nepřikládat tak velkou důležitost a svou pravdu chrání mnohdy nevybíravými prostředky. Pád minulých hodnot a zpochybnění řádu je pro ně jen velmi těžko přijatelné a brání se mu

Často za použití mocenských prostředků. Ztělesňují ochranu řádu a jako takové je často potkáváme ve veřejných funkcích a i na vysokých vládních postech. Jejich veřejný život je však často velmi odlišný od života soukromého, neboť svůj pocit odpovědnosti výrazně poměřují svým veřejným image. Co není vidět pro tyto lidi často neexistuje.

Saturn v jedenáctém domě a ve znamení Vodnáře

S přechodem do znamení Vodnáře a Ryb opouštíme oblast uzavřeného Já, kterou Saturn vymezuje a vstupujeme do oblasti kolektivních archetypů. V těchto dvou domech a znameních se tedy Saturnova obrana řádu a omezení vztahují k tomu, co jedince přesahuje. Uran (který je vládcem Vodnáře a jedenáctého domu) operuje převážně v oblasti budoucího. V něm je obsažen pravděpodobný pohyb světa, tušení kam věci směřují a potřeba nového, které ničí minulé. Je to cesta, jak přizpůsobit svou osobnost chodu dějin, jak přispět většímu celku.

Objeví-li se Saturn, který zdůrazňuje odpovědnost a sílu jednotlivce, v této oblasti, dochází ke konfliktu. Saturnské zpomalení zde ruší pružnost, přizpůsobivost a schopnost odolávat nátlaku okolí. Majitel takového horoskopu je často představitelem nových směrů nebo členem "avantgardních" spolků, jeho přítomnost je však vázaná na to, že tyto spolky mají přesnou hierarchii a řád. Ztěžuje jej potkáte tam, kde se něco nového rodí a proráží svou cestu ven z navykých norem. Je vždy tam, kde se nové již institucionalizovalo a tam chce sehrát svou velkou roli novátora. V podobných spolcích na sebe často bere roli organizátora nebo představitele společnosti a na těchto místech může být cenným pomocníkem. V těchto oblastech je nejvíc třeba schopnost rozeznat skutečně nové, i když je to teprve v plenkách. Tato schopnost je však u těchto lidí velmi pochybná, takže se často stávají nevědomými ničiteli toho, co proklamují.

Člověk s touto konstelací naráží na svého přísného soudce také v oblasti přátelských vztahů. Ač nesmírně touží po spontánním, přátelském vztahu s lidmi, v podobných příležitostech se chovají upjatě, přehnaně se kontrolují a spontaneita je pro ně jen stěží dosažitelná. Někdy je poznamenejme podle toho, že nám počet svých přátel ukazují podle toho, že nám vyjmenují s kým vším se "mají dnes setkat". Tím je ovšem spontaneita ta tam, neboť přátelské svazky se často brání i vyhrazené době pro komunikaci. Svůj volný čas tyto lidé často odpočítávají jak pracovní schůzky.

Jejich smysl pro řád jakoby se obával každé volné chvíle, kdy se může přihodit něco nečekaného.

Dalším častým projevem Saturna v uranské oblasti je obava ze závislosti a omezení. Takový člověk jakoby toto nebezpečí nacházel všude. Jeho ideálem je být vzorem nezávislosti. Tuto nezávislost však nehledá v nezávislém myšlení, ve schopnosti vlastního originálního vidění, ale ve vnějších projevech nezávislosti, kterou tyto lidé tak zdůrazňují, že za tím můžeme cítit víc strach než radost z vlastní svobody a počínání. Jejich svoboda také není svobodou pro něco, ale od něčeho.

Saturn v Rybách a ve dvanáctém domě

Saturn v tomto postavení se zavrtává zvlášť hluboko do psychiky člověka. Můžeme ho sledovat v podobě úzkosti ze sebe sama, ze života, někdy trpí tito lidé pocitem viny za sebe sama, nedůvěrou k sobě a pocitem, že všude na ně číhá nepřítel. To je zřejmě způsobeno tím, že Saturn se v těchto případech navazuje na tu část člověka, jíž zaujímáme vztah k něčemu většímu než jsme sami, k celku lidstva a vesmíru. Zde tento přísný strážce mravnosti nakazuje, že bychom od něčeho většího měli odvozovat svou osobní identitu. Tito lidé trpí nevědomým pocitem, že se neustále rozpadají, nemohou nalézt pevnou půdu a jejich vlastní vymezení jim neustále uniká. Na jednu stranu jako by se cítili odpovědní (Saturn) za běh celého vesmíru (Ryby a dvanáctý dům) - proto je často potkáváme jako pracovníky nemocnic nebo různých charitativních organizací a spolků - na druhou stranu nejsou schopní vymezit svou skutečnou osobní odpovědnost. Situace, v nichž se mají v životě postavit tváří v tvář jako osobnosti naráží na jejich neschopnost vymezení. Díky tomu tito lidé často utíkají do samoty a světu se vyhýbají, problémem však je, že potřebují komunikaci víc než mnozí jiní. Často nejsou schopní zakusit opravdu intimní vztah, neboť mají pocit, že se v něm rozpadají, jejich emoce jsou příliš rozlehlé a nezvládnutelné (nikoliv ve smyslu vášnivosti, spíš se v nich ztrácejí). Často vystřídají několik vztahů a nakonec propadají beznaději, marnosti a samotě. Jejich šance najít sebe sama je přitom právě ve vztazích, v nichž musejí risknout, že se ztratí, že se jim skutečně obětují a teprve pak zjistí, že se obětí nejen nerozpadli, ale získali sebe sama s jistotou, kterou jim už nikdo nevezme.